

**JOUTSENON
OPISTO**

**Osaamisperusteisuus osana
opetussuunnitelmaprosessia – esimerkkinä
Joutsenon Opiston pitkät linjat.**

Heidi Potaseff

Työpajan runko:

- Lyhyt tutustumiskierros
- Joutsenon Opisto Case:
 - Peruseriaatteet opiston opetussuunnitelmaprosessissa ja sen kehittämisessä: ops-vuosikello
 - Mistä lähdimme liikkeelle, missä olemme nyt (jatkuvan parantamisen periaate)
 - Kompastuskivet ja niiden taklaaminen
 - Seuraavat askelmerkit
 - Yhteistä keskustelua

Työpajan pohdinnan aiheita:

1. Millä tavoin osaamisperusteisuutta on viety käytännön työhön kansanopistolinjoilla (linjojen opintojen kuvaaminen, opetussuunnitelmatyö, arviointi)?
2. Miten osaamisperusteisuuden on suhtauduttu ja millaista keskustelua siitä on käyty?
3. Millaista tukea tarvitaan?
3. Millaisten opintojen kuvaamiseen osaamisperusteisuus kansanopistokontekstissa soveltuu: onko kaikki opetus osaamisperusteista vai vain osa - käytännön malleja ja esimerkkejä?

Tutustumiskierros:

- Keskustele henkilön kanssa, jonka kanssa et ole vielä tänään keskustellut:
 - Kuka olet?
 - Miten osaamisperusteisuus näkyy oppilaitoksessasi? Vai näkyykö se? Miten osaamisperusteisuuteen suhtaudutaan?

Mistä me lähdimme liikkeelle Joutsenossa?

- Syksyllä 2020 päätimme tarjota **pitkien linjojen** opiskelijoiden koulutustietojen tallennusta KOSKI-tietovarantoon lukuvuonna 21-22.
 - Vapaan sivistystyön koulutusten KOSKI-tietovarantoon tallentamisen mahdollistava laki voimaan 1.8.2021
- Muutos nähtiin ennen kaikkea positiivisena mahdollisuutena opetushenkilöstömme keskuudessa, mutta töitä oli tehtävänä.
- Selvää oli, että osaamisperusteisuuden siirtyminen toteutetaan opistolla yhteisenä kehittämisperiaatteena ja se kytketään osaksi opiston laatutyötä, lukuvuosisuunnittelua ja opiston OPS-vuosikellorytmiä

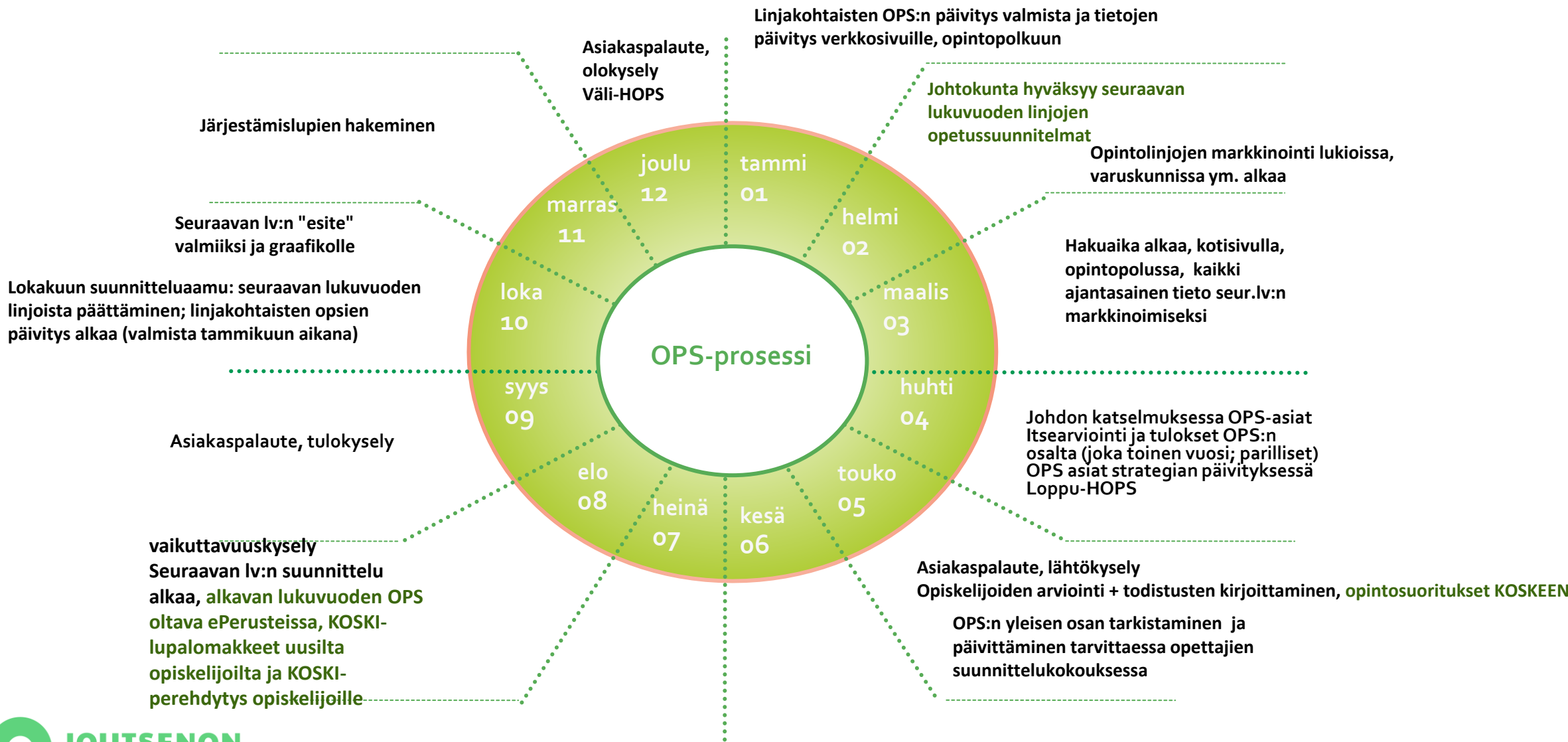
Joutsenon Opiston OPS-vuosikello VST:n arviointioppaassa

- Keväällä 2021 opetushallitus julkaisi VST:n arviointioppaan *Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä*, jonka tarkoituksena on tukea osaamisperusteista arviointiosaamista vapaassa sivistystyössä.
- Arviointioppaaseen nostettiin esimerkiksi Joutsenon Opiston OPS-prosessi ja se, kuinka kytkimme osaamisperusteisen opetussuunnitelman laatimisen osaksi strategiatyötämme
- Oppaasta löytyy Joutsenon Opiston:
 - Yhteinen opetussuunnitelmaprosessin kuvaus, ops vuosikello ja sen merkitys organisaatiossa
 - yhteisten osien tavoitteet
 - koulutuskohtaiset opetussuunnitelmat

Opetussuunnitelmaprosessi lyhyesti

- Opetussuunnitelmaprosessilla opetussuunnitelman jatkuvaa arviointia sekä sitä käytännön toteutusta, jonka avulla niin opiskelijat kuin henkilökuntakin osallistetaan arjessa opetussuunnitelmassa kuvattuun toimintaan ja toisaalta tämän prosessin kriittiseen tarkasteluun ja päivittämiseen.
- Opiston opetussuunnitelman **yleiseen osaan** on kuvattu kattavasti opetussuunnitelmaprosessin periaatteita ja toimintatapoja. Opetussuunnitelman yleinen osa koskettaa kaikkia pitkiä vapaan sivistystyön linjoja sekä opiston tarjoamia lyhyt kursseja.
 - Yleisessä opetussuunnitelmassa kuvataan myös ohjauksen ja arvioinnin periaatteita.
- Lisäksi opistolla on laadittu erillinen – vuosittain päivitettävä – **pitkien linjojen opetussuunnitelma**, joka sisältää pitkien linjojen opetussuunnitelmat sekä linjakohtaisten kurssien kuvaukset.

(Opetussuunnitelmaprosessin) PITKIEN LINJOJEN ja lukuvuosisuunnittelun vuosikello

Mistä lähdimme liikkeelle 2021?

Miten valmistauduimme KOSKI-palvelun käyttöönottoon?

- Mitoittaminen opintopisteillä
- Pitkien linjojen opetussuunnitelmat osaamisperusteiseksi yhteisten sovittujen käytänteiden avulla kevään 2021 aikana
- Arviointiasteikon yhtenäistäminen: hyväksytty – hylätty
- Opetussuunnitelmien vienti ePerusteisiin loppukevästä 2021
- Opiskelijahallintajärjestelmä lähitulevaisuudessa?
- Jatkuvaa parantamista

Miten valmistauduimme KOSKI-palvelun käyttöönottoon?

- **Päätös** KOSKI-järjestelmän käyttöönotosta opettajien suunnittelukokouksessa 2020 ja yhteinen sitouttaminen ja vastuiden jakaminen:
 - Apulaisrehtori vastaa opetussuunnitelmaprosessista, sisäisestä kouluttamisesta ja opetussuunnitelmien viennistä ePerusteisiin
 - Linjanjohtajat päivittivät omien linjojensa opetussuunnitelmat yhteistyössä tuntiopettajien kanssa keväällä 2021
 - Oppilaitoksen on aina ennen KOSKI-palveluun tallennusta saatava opiskelijalta **vapaaehtoinen suostumus** kyseisen koulutuksen suoritustietojen tallennukseen, kun kyse on vapaatavoitteisesta vapaan sivistystyön koulutuksesta (OPH). (kurssisihteeri)
 - Kurssisihteeri vie opintosuoritukset syöttökäyttöliittymän avulla Koskeen keväällä 2022
- **Opettajien kouluttautuminen:**
 - Sisäiset koulutukset (pedagogiset tuokiot kerran kuukaudessa)
 - Osaamisperusteisuus vapaassa sivistystyössä -kokonaisuus (apulaisrehtori, kurssisihteeri)
 - Kansanopistoyhdistyksen Osaamisperusteisuuden ja oppimisen arvioinnin työpaja (kaikki opettajat)

Käyttöoikeudet ajan tasalle:

Apulaisrehtori: KOSKI-pääkäyttäjä on ensisijainen vastuu- ja yhteyshenkilö liittyen KOSKI-palveluun tallennettuihin tietoihin.

Kurssisihteeri: Koski-tallentaja luo ja päivittää opiskeluoikeuksia/syöttää suoritustiedot.

Linjanjohtajat: Koski-katselija (oikeuksiin kuuluu nähdä hänelle myönnetylle organisaatiotasolle (oppilaitos tai koko koulutustoimija) kuuluvien oppijoiden kaikki opiskeluoikeus- ja suoritustiedot katselukäyttöliittymässä)

Valmis opetussuunnitelmapohja ePerusteissa

- ePerusteet toimivat Koski tietovarantoon viedyn suoritustiedon osalta osaamisen kuvaamisen tietovarantona.
- Meillä jokainen pitkän linjan opetussuunnitelma on viety ePerusteisiin omana opetussuunnitelmanaan
- Joutsenon Opistossa hyödynsimme ePerusteisiin tehtyä VST-työkalua: [Korean kieli ja kulttuuri - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)
- Opistolla kuitenkin verkkosivuilla omat opetussuunnitelmapohjat.

ePerusteet / Vapaa sivistystyö / Tiedot

Korean kieli ja kulttuuri

🔍 Etsi

Tiedot

- Koulutuksen toteuttaminen
- Arvoperusta
- Oppimiskäsitys
- Opiskelu ympäristö ja työtavat
- Opiskelun ohjaus ja tuki
- Oppimisen ja osaamisen arviointi
- Korean kielen ja kulttuurin opintolinja (4500)
- Korean kielen perusteet I ja II (2453)
- Korean perinteinen kulttuuri ja

Opetussuunnitelman tiedot

Opetussuunnitelman nimi
Korean kieli ja kulttuuri

Tiivistelmä

Hyväksyjä
Heidi Lindberg

Voimaantulo
31.8.2022

Voimassaolon päättymisen
1.8.2023

Kompastuskiviä meidän prosessissa:

- Haasteet syöttökäyttöliittymän kanssa:
 - Lukuvuonna 21-22 meiltä puuttui opintolinjojen osaamisperusteiset yleiskuvaukset, mikä vaikeutti syöttökäyttöliittymän käyttämistä (linjakohtaiset koodit tulivat pakollisiksi syksyllä -22)
 - Syöttökäyttöliittymä helppokäyttöinen, mutta työläs suuremmille opiskelijamäärille
- Osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien kuvaus haastavaa yhä -> vaatii aika paljon aikaa ja perehdyttämistä opetushenkilökunnalle.
- Opiskelijan roolin valinta KOSKI-järjestelmässä:
 - Keskeytynyt vrt suoritettu
- Kaikille kursseille haastava luoda arviointikriteereitä tai mitattavia osaamistavoitteita:
 - Näissä tapauksissa ainoa arviointikriteeri hyväksytty-hylätty, jos osaamistavoitteet on saavutettu

Liite 1. Arabian kielen linja

Linjan laajuus, osaamistavoitteet ja sisältö

Laajuus: 30 op

Sisältö: Arabian linjan opinnoissa pyritään opettamaan arabian kieltä ymmärtämisen, ilmaisun ja viestinnän ja (tutkimuksen) välineenä. Osaamistavoitteissa korostetaan tärkeimpiä kommunikatiivitaitoja: lukemista, kirjoittamista, kuuntelemista, puhumista sekä kieliopin ja sanaston oppimista. Linjan opinnoissa kielen opetusta ei haluta erottaa kulttuuriopetuksesta. Tavoitteena onkin, että linjan opinnot kehittävät opiskelijoiden ymmärrystä kulttuureista, joissa arabian kieltä käytetään.

Opintolinjan suoritettuaan oppija:

- kirjoittaa 28 arabian kielen kirjainta yhdistetyssä ja eristetyssä muodossa.
- osaa arabian kirjoittamisen sääntöjen perusteet.
- tietää ja tuntee arabian kielen ja kulttuurin nykytilaa sekä historiaa
- omaa akateemisia opiskelunvalmiuksia.

Hyväksytyn suorituksen arviointiperusteet:

- oppija on suorittanut hyväksytysti arabian linjan osaamistavoitteet

Seuraavat askelmerkit:

- Opiskelijahallintajärjestelmä opistolle (Hellewi) ja KOSKI-rajapinta käyttöön syöttökäyttöliittymän tilalle lukuvuonna 23-24
- Lukuvuoden 23-24 opetussuunnitelmien vieminen ePerusteisiin -> opetussuunnitelmien yhdistäminen harkinnassa
- Lukuvuoden 22-23 suoritustietojen tallentaminen KOSKI-järjestelmään toukokuussa -23.
- KOSKI-prosessin kuvaus opiston toimintakäsikirjaan ja prosessin tarkempi dokumentointi

heidi.potaseff@joutsenonopisto.fi

045 844 2991

KIITOS!